

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 145/20
Luksemburgā, 2020. gada 24. novembrī

Spriedums apvienotajās lietās C-225/19 un C-226/19
R.N.N.S. un K.A./Minister van Buitenlandse Zaken

Dalībvalstij, kas pieņem lēmumu par “Šengenas” vīzas atteikumu tāpēc, ka cita dalībvalsts ir izteikusi iebildumus, šajā lēmumā ir jānorāda attiecīgās dalībvalsts identitāte, kā arī konkrēts atteikuma pamats, kurš balstīts uz šiem iebildumiem, attiecīgā gadījumā norādot arī minēto iebildumu iemeslus

Kāds Ēģiptes valstspiederīgais, kas dzīvo savā izcelsmes valstī (lieta C-225/19), un kāda Sīrijas valstspiederīgā, kura dzīvo Saūda Arābijā (lieta C-226/19), *Minister van Buitenlandse Zaken* (ārlietu ministrs, Nīderlande, turpmāk tekstā – “ministrs”) iesniedza “Šengenas” vīzas pieteikumus¹, lai varētu apciemot savus attiecīgos ģimenes locekļus, kas dzīvo Nīderlandē. Tomēr viņu pieteikumi tika noraidīti, un saskaņā ar Vīzu kodeksu šis atteikums viņiem tika paziņots ar standartveidlapu², kurā ir ietvertas 11 rūtiņas, ko ir paredzēts atzīmēt atbilstoši izvēlētajam iemeslam. Tā kā šajā gadījumā bija atzīmēta 6. rūtiņa, vīzas atteikums bija izskaidrots ar to, ka ieinteresētās personas tiek uzskatītas par apdraudējumu kādas dalībvalsts sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai, sabiedrības veselībai vai starptautiskajām attiecībām³. Šis vīzas atteikums izrietēja no iebildumiem, ko bija izteikusi Ungārija un Vācija, ar kurām Nīderlandes iestādes iepriekš bija apspriedušās Vīzu kodeksā paredzētās procedūras ietvaros⁴. Tomēr veidlapā ieinteresētajām personām nebija sniegtas nekādas precīzas norādes par šo dalībvalstu identitāti, par konkrētu atteikuma pamatu, kas ir izvēlēts no četriem iespējamajiem (apdraudējums sabiedriskajai kārtībai, iekšējai drošībai, sabiedrības veselībai vai starptautiskajām attiecībām), vai par iemesliem, kuru dēļ viņi tiek uzskatīti par šādu apdraudējumu.

Ieinteresētās personas iesniedza sūdzību ministram, kurš tās noraidīja. Tad viņi cēla prasību⁵ *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem* (Hāgas tiesa, tiesas sēžu vieta Hārlemā, Nīderlande), apgalvojot, ka viņi nav saņēmuši efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, jo viņi nevarēja šos lēmumus apstrīdēt pēc būtības. Šī tiesa nolēma Tiesai uzdot jautājumu, pirmkārt, par pamatojumu, kāds ir jānorāda lēmumā par vīzas atteikumu, ja šis atteikums ir pamatots ar citas dalībvalsts izteiktiem iebildumiem, kā arī, otrkārt, par iespēju šo atteikuma pamatu pakļaut tiesas pārbaudei, izskatot prasību pret šo lēmumu par vīzas atteikumu, un par šādas pārbaudes apmēru.

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, Tiesa nospriež, ka dalībvalstij, kas ir pieņēmusi lēmumu par vīzas atteikumu tāpēc, ka cita dalībvalsts ir izteikusi iebildumus, šajā lēmumā ir jānorāda šīs pēdējās minētās dalībvalsts identitāte, kā arī konkrēts atteikuma pamats, kas ir balstīts uz šiem iebildumiem, attiecīgā gadījumā norādot arī šo iebildumu iemeslu būtību.

¹ Vīza dalībvalstu teritorijas šķērsošanai tranzītā vai arī atļauja plānoti uzturēties šajā teritorijā uz laiku, kas nepārsniedz trīs mēnešus sešu mēnešu laikposmā. Šo vīzu dalībvalsts izsniedz saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 810/2009 (2009. gada 13. jūlijs), ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (OV 2009, L 243, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 610/2013 (2013. gada 26. jūnijs) (OV 2013, L 182, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “Vīzu kodekss”).

² Vīzu kodeksa 32. panta 2. punktā paredzētā un šī kodeksa VI pielikumā ietvertā veidlapa.

³ Vīzu kodeksa 32. panta 1. punkta a) apakšpunkta vi) punktā paredzētais atteikuma pamats.

⁴ Vīzu kodeksa 22. pantā paredzētā iepriekšējas apspriešanās procedūra.

⁵ Vīzu kodeksa 32. panta 3. punktā paredzētā prasība.

Šajā ziņā Tiesa uzsver, ka prasības pret lēmumu par vīzas atteikumu pazīmes ir jānosaka saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu, kurā ir garantētas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību. Saskaņā ar to ieinteresētajai personai ir jāspēj uzzināt attiecībā uz to pieņemtā lēmuma pamatojumu, vai nu pašai iepazīstoties ar šo lēmumu, vai arī tādējādi, ka pēc šīs personas pieprasījuma tai tiek darīts zināms šī lēmuma pamatojums. Turklāt Tiesa norāda, ka, pat ja pamatojums, kas atbilst standartveidlapas 6. rūtiņai, ir standarta formulējums, valsts kompetentajai iestādei ailē "Piezīmes" ir jānorāda vajadzīgā informācija. Turklāt Tiesa piebilst, ka pastāv jauna standartveidlapa, kurā dažādi iespējamie atteikuma pamati, kas iepriekš nebija nošķirti, tagad ir nošķirti viens no otra ⁶.

Otrkārt, Tiesa nospriež, ka tās dalībvalsts tiesas, kas ir pieņēmusi lēmumu par vīzas atteikumu tāpēc, ka cita dalībvalsts ir izteikusi iebildumus, nevar pārbaudīt šo iebildumu tiesiskumu pēc būtības. Tāpēc dalībvalstij, kas ir pieņēmusi lēmumu par vīzas atteikumu, šajā lēmumā arī ir jāprecizē iestāde, kurā pieteikuma iesniedzējs var vērsties, lai noskaidrotu šim nolūkam dalībvalstī, kas ir izteikusi iebildumus, pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus.

Lai izdarītu šo secinājumu, Tiesa vispirms uzsver, ka, protams, pārbaudē tiesā, ko veic tās dalībvalsts tiesas, kura ir pieņēmusi lēmumu par vīzas atteikumu, tiek veikta šī lēmuma tiesiskuma pārbaude. Tomēr valsts kompetentajām iestādēm, pārbaudot vīzu pieteikumus, ir plaša novērtējuma brīvība attiecībā uz Vīzu kodeksā paredzēto atteikuma pamatu piemērošanas nosacījumiem un atbilstošo faktu novērtējumu. Šīs novērtējuma brīvības pārbaude tiesā tādējādi nozīmē, ka ir jāpārbauda tikai, vai apstrīdētais lēmums balstās uz pietiekami spēcīgu faktisko pamatojumu, un jāpārlicinās, vai tajā nav pieļauta acīmredzama kļūda. Šajā ziņā, ja vīzas atteikums ir pamatots ar to, ka cita dalībvalsts ir iebildusi pret tās izsniegšanu, šīm tiesām ir jābūt iespējai pārliecināties, ka Vīzu kodeksā paredzētā iepriekšējās apspriešanās ar citām dalībvalstīm procedūra ir tikusi pareizi piemērota, un it īpaši pārbaudīt, vai pieteikuma iesniedzējs ir ticis pareizi identificēts kā tāds, uz kuru attiecas konkrētie iebildumi. Turklāt šīm tiesām ir jāspēj pārbaudīt, vai ir tikušas ievērotas procesuālās garantijas, piemēram, pienākums norādīt pamatojumu. Savukārt citas dalībvalsts izteikto iebildumu pamatotības pārbaude ir jāveic šīs citas dalībvalsts tiesām.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1155 (2019. gada 20. jūnijs), ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 810/2009, ar ko izveido Kopienas Vīzu kodeksu (Vīzu kodekss) (OV 2019, L 188, 25. lpp.), III pielikums.